

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 26. august 2021
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Mads Helsted Laursen
Sagsnr.: 2021-0030-6303
Dok.: 2061787

Endelig besvarelse af spørgsmål nr. 1336 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 1336 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 9. juli 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Morten Messerschmidt (DF).

Nick Hækkerup

/

Thomas Højgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1336 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oplyse, hvor mange bilafbrændinger politiet har registreret i årene 2018, 2019, 2020 og 2021 til dato opgjort på politikredse, hvor mange sigtelser, der er rejst og hvor mange domme, der er faldet herunder oplyse om de sigtedes og dømtes status her i landet? Vil ministeren endvidere redegøre for myndighedernes hidtidige indsats for at bekæmpe og opklare bilafbrændingerne og for den fremadrettede indsats?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”1. Rigspolitiet kan oplyse, at det ikke er muligt ved et elektronisk udtræk i politiets systemer at opgøre antallet af anmeldelser og sigtelser om bilbrande opgjort på politikredse, idet bilafbrænding ikke har en selvstændig gerningskode i politiets sagsstyringssystem. Besvarelsen af spørgsmålet vil derfor kræve en større manuel gennemgang af et meget stort antal sager for at udfinde sager om bilbrande.

2. Rigspolitiet har til brug for besvarelsen af spørgsmålets anden del foretaget en høring af alle landets politikredse og anmodet kredsene om at beskrive politiets indsats for at bekæmpe og opklare bilafbrændinger samt oplyse, hvorvidt bilbrande typisk anvendes inden for bestemte kriminelle miljøer eller i relation til bestemte typer af kriminalitet.

Generelt oplyser politikredsene, at der i forbindelse med en bilbrand sendes en politipatrulje til stedet, hvor der søges efter spor i og omkring bilen og foretages afhøring af eventuelle vidner. Politiet bruger om nødvendigt hunde til at søge efter gerningsmænd og spor, ligesom politiet bl.a. undersøger, om der er videoovervågning i området. Der foretages også en brandundersøgelse af bilen for at klarlægge brandårsagen. Hvis der på baggrund af den indledende efterforskning og/eller brandundersøgelse er mistanke om, at branden er påsat, vil der ske yderligere efterforskning og eventuel sigtelse.

Størstedelen af sagerne henlægges dog som følge af, at branden ikke skyldes en strafbar handling, men er forårsaget af et færdselsuheld, en teknisk fejl eller en anden ukendt årsag. Desuden vanskeliggøres efterforskningen i sagerne ofte af, at de fysiske spor er udbrændte, og at ildspåsættelse sker på steder og tidspunkter, hvor meget få mennesker er til stede.

Flere politikredse oplyser, at bilbrande er et prioriteret område, men at der ikke er iværksat en særlig monitoring i kredsen, idet behovet for særlige indsatser ikke er til stede.

Nogle politikredse oplyser imidlertid, at man løbende monitorer på bilbrande, således at kredsene ved et stigende og systematisk antal bilbrande i afgrænsede områder iværksætter særlige indsatser. Sådanne indsatser oplyser Københavns Politi, Københavns Vestegns Politi og Østjyllands Politi bl.a., at man har haft iværksat. I forbindelse med indsatserne har disse politikredse bl.a. foretaget øget patruljering og overvågning på de steder og i de tidsrum, hvor bilbrandene har fundet sted. Sådanne indsatser vil også blive iværksat fremover, hvis behovet igen opstår.

Københavns Politi har bl.a. oplyst, at hvis der er tale om mere systematisk afbrænding af biler i afgrænsede områder af København, overvejes mulighederne for øget patruljering, overvågning og anden analysebaseret indhentning af oplysninger. Brandefterforskere foretager efterfølgende en mere dybdegående undersøgelse af den afbrændte bil.

Indsatsen består i øjeblikket fortrinsvis af en beredskabsmæssig patruljering og en fokuseret efterforskningsmæssig indsats.

Københavns Politis fremadrettede indsatser for at bekæmpe og opklare bilbrande tager afsæt i en løbende monitoring af området. Hvis der konstateres en stigning i antallet af hændelser eller et usædvanligt kriminalitetsmønster, vil indsatsen tage udgangspunkt i de senere års erfaring, som indebærer en skærpet indsats med målrettede patruljeoplæg og iværksættelse af tekniske løsninger.

Politikredsene oplever generelt ikke, at de påsatte bilbrande kan henføres til bestemte kriminelle miljøer, og de bagvedliggende årsager til disse bilbrande er mangeartede. Der er dog typisk tale om hærværk og forsikringsbedrageri, samt tilfælde hvor bilen er brugsstjålet og anvendes i forbindelse med anden kriminalitet, hvor det har været gerningsmændenes ønske at slette spor og beviser i bilen. Et par politikredse nævner desuden, at der er tilfælde, hvor leasingtagere har brændt den leasede bil af for at undgå at betale for overkørte kilometer eller skader på bilen.”

Justitsministeriet har endvidere til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Rigsadvokaten kan indledningsvis bemærke, at Rigsadvokaten har undersøgt mulighederne for at trække oplysninger fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS) om sager som vedrører bilafbrændinger.

POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem, der er opbygget således, at der journaliseres på en gerningskode, som knytter sig til en eller flere lovovertrædelser. I forbindelse med sagens afslutning registreres en afgørelsestype, som angiver straffesagens resultat. POLSAS vil således kunne bruges som et redskab til at oplyse bl.a., hvor mange anmeldelser eller afgørelser der vedrører en given lovovertrædelse. Det vil derimod ikke uden videre være muligt at trække data af mere detaljeret karakter.

Det bemærkes i den forbindelse, at der i POLSAS ikke findes særskilte gerningskoder vedrørende bilafbrændinger, hvorfor det ikke umiddelbart er muligt at tilvejebringe de ønskede oplysninger ved et elektronisk datatræk.

2. Rigsadvokaten har dog noteret sig, at Rigspolitiet til brug for besvarelsen af spørgsmålet har anmodet alle politikredse om at beskrive politiets indsats for at bekæmpe og opklare bilbrænde.

I forbindelse med denne høring af politikredsene har Københavns Politi oplyst, at politikredsen foretager løbende monitoring af bilbrænde og har registreret i alt 638 anmeldelser og 54 sigtelser i perioden fra 1. januar 2018 til 1. juli 2021. Københavns Politi har endvidere oplyst, at der for så vidt angår 2018 er registreret 16 sigtelser, for 2019 er registreret 23 sigtelser, for 2020 er registreret 12 sigtelser og for 2021 er registreret 3 sigtelser. Rigsadvokaten har via Rigspolitiet modtaget en oversigt over de 54 sigtelser fra Københavns Politi.

Københavns Politi har bemærket følgende til de oplyste tal:

”Københavns Politi monitorer på anmeldelser om bilbrænde, som registreres i politiets sagsstyringssystem POLSAS. Bilbrænde modusberiges i programmet Mapinfo med ordene ”bilbrand” og/eller ”brand i køretøj”. Opgørelsen ovenfor (opgørelsen over anmeldelser) er foretaget under anvendelse af disse modusord.

Det bemærkes i den forbindelse, at sager om bilbrænde opdateres på flere forskellige gerningskoder. Samtidig er det af betydning for opgørelsen, om der alene er tale om personbiler, eller om øvrige typer af køretøjer ligeledes er medtaget. I opgørelsen ovenfor er der ikke foretaget en selektion på køretøjstype.

Det bemærkes endvidere, at antallet af anmeldelser ikke nødvendigvis er det samme som antallet afbrændte biler, idet anmeldelserne ofte omfatter følgebland(e) i flere køretøjer.

Københavns Politi tager forbehold for, at samme sag/anmeldelse kan optræde under to journalnumre, hvis f.eks. anmeldelsen indledningsvis er optaget som en brandundersøgelse og efterfølgende oprettet som en forsætlig brandstiftelse.

Det bemærkes, at monitoringen foretages umiddelbart efter gerningstidspunktet, og at det vurderes, at de fleste bilbrænde anmeldes kort efter branden. Eventuelle efteranmeldelser medtages ikke i monitoringen.

Som følge af det ovenfor nævnte er de fremfundne tal behæftet med usikkerhed.”

3. På baggrund af de modtagne oplysninger har Rigsadvokaten trukket oplysninger om status på de 54 sigtelser, herunder om de er verserende, om der er rejst tiltale, eller om der er truffet afgørelse. Rigsadvokaten har endvidere trukket oplysninger om de personer, som står bag de 54 sigtelser om bilafbrændinger, herunder om de har lovligt ophold i Danmark eller ej. Der henvises til tabel 1 og 2 nedenfor.

Tabel 1: Status på de 54 sigtelser for bilafbrændinger fra 1. januar 2018 til 1. juli 2021

Status på sigtelsen	Antal
Verserende sigtelser	6
Verserende tiltaler	3
Fældende afgørelser	22
Ikke-fældende afgørelser (frifundet, påtaleopgivet)	23
I alt	54

Tabel 2: Tilhørsforhold vedr. personer, som er sigtet for bilafbrændinger

Opholdsstatus	Antal
Personer med lovligt ophold	34
Personer med ulovligt ophold	1
Antal unikke personer	34*

*Der er en person, som både er registreret som 'fastboende udlænding (udlænding med opholdstilladelse)' og som 'udlænding med ulovligt ophold'. Det er ikke muligt at afgøre, hvad der er korrekt. Personen tælles derfor med i begge grupper.

Tabel 1 omfatter de 54 sigtelser vedrørende bilafbrændinger, som Rigsadvokaten har modtaget fra Københavns Politi via Rigspolitiet.

Det bemærkes, at opgørelserne er baseret på tal fra politiets sagsstyringssystem (POL-SAS). Opgørelserne er derfor behæftet med en vis usikkerhed, da POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke et egentligt statistiksystem. Det skal bemærkes, at opgørelsen er baseret på dynamiske data, hvilket betyder, at opgørelsen ikke er endelig. Således vil der kunne ske ændringer afhængigt af tidspunktet for udtrækket af oplysningerne i opgørelsen, idet der f.eks. kan forekomme efterregistreringer.

For så vidt angår de sigtede personers tilhørsforhold skal det bemærkes, at opgørelsen omfatter oplysninger om de sigtede personers tilhørsforhold, som dette er registreret i POLSAS. Tilhørsforholdet registreres ud fra de personoplysninger, vedkommende har ved registrering i POLSAS. Er personen kendt i CPR-registret, anvendes nationaliteten herfra, ellers anvendes f.eks. statsborgerskabet i et pas. Foreligger der ikke legitimation, anvendes den nationalitet, som pågældende selv oplyser. Opgørelsen vedrørende nationalitet er derfor behæftet med en vis usikkerhed.

Registreringen af personers tilhørsforhold kan ændre sig over tid, idet det kun er seneste tilhørsregistrering i POLSAS, der vises. Personers tilhørsforhold registreres på det tidspunkt, der oprettes sigtelse i POLSAS. POLSAS indeholder som udgangspunkt ikke oplysninger om en persons eventuelle tidligere tilhørsforhold.

Data er opdateret den 31. juli 2021.”